Dosarul nr. 21r-176/25 /1-25010565-02-21r-24022025/

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător Manoli Grigore

D E C I Z I E
În numele Legii

07 iulie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
În componența:
Președintele completului, judecătorul Marcel Juganari
Judecători Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

a judecat în ordine de recurs, în procedură scrisă, recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ciobanu Andrei împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 04 februarie 2025, prin care demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de supraveghere obișnuită, aplicată lui Ciobanu Andrei ***** a.n. *****, pentru o perioadă de 6 (șase) luni, a fost admis,

Termenul de examinare a cauzei:
în procedura primei instanțe din 28.01.2025 – 04.02.2025;
în procedura instanței de recurs din 24.02.2025 – 07.07.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, în baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T:

1. La data de 27 ianuarie 2025, în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare demersul directorului general al IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună privind prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical

obişnuit în privinţa lui Ciobanu Andrei *****, care a fost repartizat judecătorului Grigore Manoli în mod automat-aleatoriu pe data de 28 ianuarie 2025.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 04 februarie 2025, a fost admis demersul semnat de directorul interimar al IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, privind prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical obişnuit în privinţa lui Ciobanu Andrei *****. S-a dispus prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită în privinţa lui Ciobanu Andrei *****, a.n. *****, pe un termen de 6 luni, începând cu data expirării ultimului termen prelungit.

3. La 05 februarie 2025, avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ciobanu Andrei a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 04 februarie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii.

4. În motivarea recursului apărătorul invocă prevederile legale care impun verificarea periodică a necesității măsurii și pe concluziile comisiei medicale, însă această justificare nu este suficientă. În plus, Raportul de monitorizare realizat de Consiliul pentru Prevenirea Torturii din 2017 relevă grave încălcări privind condițiile de detenție și tratament în Spitalul Clinic de Psihiatrie, precum lipsa aprovizionării cu produse igienice, lipsa intimității, proceduri defectuoase de supraveghere și aplicarea abuzivă a măsurilor coercitive.

5. De asemenea, indică că Raportul Institutului pentru Drepturile Omului din 2019 evidențiază deficiențe majore în procedura de prelungire a tratamentului prin constrângere, inclusiv lipsa informării pacienților despre drepturile lor și procedurile judiciare, absența unui proces contradictorial și predominanța avizelor comisiei medicale fără implicarea unor experți independenți.

6. *Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate şi cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ciobanu Andrei, ca fiind nefondat, din următoarele considerente.*

7. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) din Codul de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

8. Conform art. 448 al. (1) din Codul de procedură penală, judecind recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

9. Conform art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

10. Conform art. 469 alin. (1), p. 13) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, și anume: prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaților (art.101 din Codul penal).

11. În conformitate cu art. 501 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanţa de judecată periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, verifică necesitatea continuării aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical. (2) Dacă, în urma însănătoşirii persoanei care a fost declarată iresponsabilă sau în urma ameliorării stării sănătăţii ei, nu mai este necesar de a se aplica în continuare măsura de constrîngere cu caracter medical dispusă anterior, instanţa de judecată, la propunerea medicului-şef al organului de ocrotire a sănătăţii, căruia îi este subordonată instituţia medicală unde este deţinută persoana dată, propunere bazată pe avizul unei comisii medicale, examinează, în conformitate cu art. 469-471, chestiunea încetării ori schimbării măsurii de constrîngere cu caracter medical. (3) Dispoziţiile alin.(1) şi (2) se aplică şi faţă de persoana care, după săvîrşirea infracţiunii, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică dacă această persoană, în urma ameliorării ce s-a produs în starea sănătăţii ei, nu mai are nevoie de măsurile de constrîngere cu caracter medical, cu toate că rămîne alienată mintal. (4) Cererea de verificare, încetare sau schimbare a măsurilor de constrîngere cu caracter medical o poate depune persoana care a fost declarată iresponsabilă, rudele ei apropiate, precum şi alte persoane interesate. În cazurile acestea, instanţa cere de la organele respective de ocrotire a sănătăţii aviz motivat referitor la starea sănătăţii persoanei în privinţa căreia s-a depus cererea. (5) Chestiunile menţionate în acest articol se soluţionează de instanţa care a dat încheierea de aplicare a măsurii de constrîngere cu caracter medical sau de instanţa de la locul unde se aplică această măsură, în condiţiile prevăzute în art.470 şi 471.

12. Conform art. 99 din Codul penal, persoanelor care au săvîrşit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care au săvîrşit asemenea fapte în stare de responsabilitate, de responsabilitate redusă, dar, pînă la pronunţarea sentinţei sau în timpul executării pedepsei, s-au îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ele sînt incapabile să-şi dea seama de acţiunile lor sau să le dirijeze, instanţa de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrîngere cu caracter medical, care se înfăptuiesc de către instituţiile curative ale organelor de ocrotire a sănătăţii: a) internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere obişnuită; b) internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

13. Conform art. 100 din Codul penal, (1) Internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere obişnuită poate fi aplicată de către instanţa de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice şi a caracterului faptei prejudiciabile săvîrşite, are nevoie de îngrijire spitalicească şi de tratament în condiţii de supraveghere obişnuită. (2) Internarea

într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere riguroasă poate fi aplicată de către instanţa de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice şi a caracterului faptei prejudiciabile săvîrşite, prezintă un pericol deosebit pentru societate şi are nevoie de îngrijire spitalicească şi de tratament în condiţii de supraveghere riguroasă.(3) Persoanele internate în instituţii psihiatrice cu supraveghere riguroasă sînt deţinute în condiţii ce exclud posibilitatea săvîrşirii de către ele a unei noi fapte prejudiciabile.

14. Totodată conform art. 101 din Codul penal, (1) Instanţa de judecată, considerînd că este necesar de a aplica o măsură de constrîngere cu caracter medical, alege forma acesteia în funcţie de boala mintală a persoanei, de caracterul şi gradul prejudiciabil al faptei săvîrşite. Persoana supusă tratamentului forţat sau reprezentantul acesteia are dreptul de a cere unei instituţii medicale independente avizul asupra stării de sănătate a persoanei căreia i se aplică măsuri de constrîngere cu caracter medical. (2) Instanţa de judecată, în temeiul avizului instituţiei medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrîngere cu caracter medical în cazul însănătoşirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri. (3) Schimbarea măsurii de constrîngere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanţa de judecată, atît din oficiu, cît şi la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puţin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri.

15. Potrivit art. 23 Legea nr. 114 din 16.05.2024, privind sănătatea şi bunăstarea mintală, (1) Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se efectuează în conformitate cu prevederile Codului penal, ale Codului de procedură penală şi ale prezentei legi. (2) Persoana supusă măsurilor de constrângere cu caracter medical beneficiază de aceeaşi protecţie a drepturilor sale ca şi ceilalţi pacienţi. (3) Tratamentul prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se efectuează în instituţii medico-sanitare specializate în sănătate mintală, în unităţi specializate separate de cele obişnuite, cu asigurarea condiţiilor securizate de plasament în vederea prevenirii săvârşirii unor fapte prejudiciabile de către persoanele supuse măsurilor de constrângere cu caracter medical şi cu asigurarea siguranţei personalului la locul de muncă. (4) Organizarea şi funcţionarea unităţilor specializate pentru tratament prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se desfăşoară conform cadrului normativ aprobat de către Guvern. (5) Tratamentul prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical are la bază planul de reabilitare psihosocială, elaborat şi implementat de echipa de specialişti ai instituţiei, ajustat în colaborare cu pacientul, potrivit necesităţilor individuale ale persoanei. Planul este revizuit cel puţin o dată la 3 luni, cu prezentarea raportului asupra stării psihice şi a funcţionalităţii persoanei în plan social. (6) Unităţile specializate se dotează corespunzător necesităţilor de reabilitare psihosocială a

persoanelor supuse măsurilor de constrângere cu caracter medical şi garantează respectarea demnităţii umane şi dreptul la cele mai bune standarde de tratament posibile, fără discriminare. (...)

16. Din materialele cauzei, se constată că, prin Sentinţa Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 30 iulie 2021, Ciobanu Andrei a fost absolvit de răspundere penală pentru săvârșirea fapte prejudiciabile prevăzută de art. 27, 145 alin.(1), art. 163 alin. (2) lit. b) din Codul penal în stare de iresponsabilitate cu aplicarea în privința numitului a măsurii de constrângere cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 martie 2022 a fost schimbată măsura de constrângere medicală riguroasă la constrângere medicală obișnuită de la 30 martie 2022.

17. Potrivit avizului medical nr. 104/e din 10 ianuarie 2025, s-a concluzionat, că Ciobanu Andrei suferă de „*Schizofrenie paranoidă. Sindrom halucinator – paranoid cu elemente de automatism mintal Kandinschi-Clerambaut. Stare de defect mixt decompensat*”, starea psihică este instabilă, la moment poate prezenta pericol social și recomandă prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obișnuită (f.d. 3).

20. Subsecvent, având la bază avizul medical, cât și concluziile experților despre starea psihică a lui Ciobanu Andrei, instanța de fond întemeiat a prelungit tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită aplicat în privința alienatului Ciobanu Andrei, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat.

21. În acest sens, soluția primei instanțe este una justificată și legală, în situația în care, la soluționarea chestiunii de încetare/prelungirea măsurilor de constrângere cu caracter medical se va ține seama de raportul de examinare medicală, or, doar în urma examinării medicale, comisia medicală conchide dacă alienatul s-a însănătoșit sau a survenit o ameliorare considerabilă şi stabilă a stării psihice a bolnavului.

22. Prin urmare, Colegiul nu poate reține argumentele recurentului, or având la baza raportul de examinare medicală, concluziile experților despre starea psihică a bolnavului, în raport cu acțiunile săvârșite de către acesta, urmează a se reține că este necesar prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de supraveghere obișnuită.

23. Totodată, argumentele apărătorului cu privire la posibile disfuncționalități sistemice în cadrul anumitor unități psihiatrice, nu este de natură să înlăture în mod automat temeinicia unei concluzii medicale concrete, formulată cu referire la o persoană anume, în baza unor observații clinice directe și actuale. Avizul medical prezentat în cauză este clar și conține concluzii explicite cu privire la necesitatea menținerii măsurii de

constrângere cu caracter medical, menționând un diagnostic clar, simptomatologie activă și riscul pe care persoana îl poate reprezenta în lipsa tratamentului supravegheat. Or, nu există niciun element probator relevant și concludent care să infirme acest aviz sau să demonstreze o ameliorare stabilă a stării psihiatrice a lui Ciobanu Andrei.

24. În această ordine de idei, instanța de recurs precizează că nu pot fi reținute argumentele apărării referitor la netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție. Or, având la bază raportul de examinare medicală, cât și concluziile experților despre starea psihică a lui Ciobanu Andrei, instanța de fond întemeiat a prelungit tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită aplicat lui Ciobanu Andrei, pe un termen de 6 luni.

18. În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

19. Pentru motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ciobanu Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 04 februarie 2025, ca fiind nefondat.

20. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4), art. 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), art. 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Se respinge, ca nefondat, recursul declarat de avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ciobanu Andrei și se menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 04 februarie 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător Marcel Juganari

Judecător Natalia Mămăligă

Judecător Vitalie Pîslariuc